

1991

Cirkulære om
**Helbredsbedømmelse
af tjenestemænd m.fl.**

7. februar 1992

CIRKULÆRE OM HELBREDSBEDØMMELSE AF TJENESTEMÆND M.FL .

1. Indledning

Som led i bestræbelserne på forenkling og modernisering af administrationen på tjenestemandsområdet sker der pr. 1. marts 1992 en omlægning af helbredsbedømmelsen ved tjenestemandsansættelse samt visse helbredsbedømmelser i løbet af tjenestemandsansættelsen.

Hidtil er helbredsbedømmelsen ved ansættelsen sket med henblik på en vurdering af, **dels** om den pågældende helbredsmæssigt var egnet til at bestride stillingen, **dels** om der skulle tages pensionsforbehold.

Fra 1. marts 1992 omlægges helbredsbedømmelsen på det statslige tjenestemandspensionsområde, så der ikke længere i forbindelse med den enkelte tjenestemandsansættelse skal indhentes en udtalelse fra Helbreds-nævnet.

Helbredsbedømmelse, der er begrundet i, at der af hensyn til sikkerhed stilles særlige helbredskrav til udførelsen af jobbet, f.eks. lokomotivfører o.l., skal dog foretages som hidtil.

Styrelserne forudsættes i forbindelse med ansættelsessamtaler mv. selv at vurdere, om den pågældende er egnet – herunder helbredsmæssigt egnet – til at bestride tjenestemandsstillingen på tilsvarende måde, som man ved ansættelse vurderer egnetheden af overenskomstansatte m.fl.

I enkeltstående tvivlstilfælde vil der mod betaling kunne indhentes en udtalelse fra Helbreds-nævnet.

Styrelsen skal ved ansættelsen af den enkelte tjenestemand tage et **pensionsforbehold** om, at den pågældende ikke vil være berettiget til pension i henhold til tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 1, hvis pågældende inden for 10 år fra ansættelsen afskediges og dermed pensioneres på grund af en sygdom, som forud for ansættelsen var lægeligt konstateret.

Der vedlægges en **orientering**, som styrelsen ved fremtidige ansættelser af tjenestemænd skal udlevere som bilag til ansættelsesbrevet.

Amtskommuner og kommuner kan som hidtil indhente udtalelser fra Helbredsnevnet mod betaling.

2. Helbredsbedømmelse ved ansættelse

Der er hidtil foretaget helbredsbedømmelse i forbindelse med ansættelsen af tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken for at konstatere, om den pågældende er helbredsmæssigt egnet til den konkrete tjenestemandstilling, samt om der er en forøget risiko for, at den pågældende skal afskediges på grund af sygdom med forhøjet pension efter tjenestemandspensionslovens § 7 (kvalificeret svagelighedspension).

2.1.

Ved ansættelse af tjenestemænd med virkning fra 1. marts 1992 eller senere forudsættes det, at ansættelsesmyndigheden i forbindelse med ansættelsen selv vurderer, om den pågældende – også helbredsmæssigt – er egnet til at varetage den konkrete stilling, jf. tjenestemandslovens § 4. Dette vil være i overensstemmelse med den praksis, der har udviklet sig.

I sager, der giver anledning til tvivl, kan ansættelsesmyndigheden indhente en lægelig vurdering direkte fra Helbredsnevnet mod betaling af et af Finansministeriet fastsat beløb, der for tiden udgør kr. 350,-.

2.2.

Styrelsen skal i det følgebrev, hvormed ansættelsesbrevet sendes til den enkelte tjenestemand tage et **pensionsforbehold**, der gælder ved afsked på grund af sygdom inden for 10 år fra ansættelsen, samt medsende den orientering, som er optaget som bilag 1 til dette cirkulære.

Forbeholdet tages ved enhver nyansættelse som tjenestemand, hvad enten der er tale om prøveansættelse, varig ansættelse eller ansættelse på åremål, jf. dog pkt. 2.3.

Forbeholdet betyder, at tjenestemanden – uanset om erhvervsevnen ned sættes til under 1/3 – ikke vil have ret til **kvalificeret** svagelighedspen-

sion, hvis pågældende inden for en periode på 10 år fra ansættelsestidspunktet afskediges fra sin stilling på grund af en sygdom, som har været lægeligt konstateret forud for ansættelsen.

Hvis det ved afsked på grund af sygdom inden for 10 år fra ansættelsen måtte blive aktuelt at gøre pensionsforbeholdet gældende, skal Finansministeriet som pensionsmyndighed – på grundlag af udtalelser fra den pågældendes egen læge, speciallægeerklæringer, henholdsvis oplysninger fra speciallæger og sygejournaler mv. – bevise, at sygdommen var konstateret forud for ansættelsestidspunktet.

Hvis pensioneringen skyldes en sådan lidelse, der forelå forud for ansættelsen, vil den pågældende ikke have ret til forhøjet pension efter tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 1, men alene ret til den optjente pension, dvs. enten en aktuel eller en opsat pension.

2.3.

10-års perioden vil som hovedregel løbe fra ansættelsesdagen og indtil fratrædelsestidspunktet (ikke kun til opsigelsesvarslets påbegyndelse), og perioden opgøres i kalenderdage, uanset om ansættelsen er på fuld tid eller på deltid.

I 10-års perioden indgår

- tjenestefrihedsperioder, der **medregnes** i pensionsalderen i henhold til tjenestemandspensionslovens regler
- tidligere ansættelse på tjenestemandsvilkår eller andre vilkår, som **medregnes** i pensionsalderen, jf. tjenestemandspensionslovens § 4, § 4 a og § 4 b, samt
- forhøjet ansættelsestid, jf. tjenestemandspensionslovens § 2, stk. 3.

Andre tidligere ansættelser vil ikke kunne modregnes i 10-års perioden.

2.4.

I forbindelse med den lægelige vurdering på afskedstidspunktet vil Finansministeriet som pensionsmyndighed, eventuelt via tjenestemanden, fremskaffe den lægelige dokumentation, der er nødvendig for at fastslå, om sygdommen var lægeligt konstateret forud for ansættelsen.

Afgørelsen af, om tjenestemanden har ret til kvalificeret svagelighedspension, træffes af Finansministeriet efter indhentet udtalelse fra Helbreds-nævnet, jf. tjenestemandslovens § 31, stk. 2, samt Økonomi- og Budgetministeriets cirkulære nr. 47 af 15. marts 1973 om afsked af tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken på grund af helbredsbetaget utjenst-dygtighed eller alder.

Det påhviler styrelsen at sikre, at tjenestemanden er informeret om pen-sionsforbeholdet og om virkningen heraf ved den orientering, som **skal** udleveres til tjenestemanden som bilag til ansættelsesbrevet, jf. punkt 2.2.

2.5.

Ovenstående gælder også ved ansættelse i stillinger, hvortil er knyttet ret til en statsfinansieret tjenestemandspensionsordning f.eks. i stillinger, hvor de ansatte er medlemmer af statsgaranterede pensionskasser eller er om-fattet af lov nr. 82 af 12. marts 1970 om pensionering af civilt personel mv. i forsvaret med senere ændringer (civilarbejderloven).

3. Helbredsbedømmelse under ansættelsen

3.1.

I tilknytning til omlægningen af behandlingen af sager om hel-bredsbedømmelse ændres cirkulæret om statstjenestemænds forhold i forbindelse med sygdom og cirkulæret om ferieregler for statens tjene-stemænd.

Ændringerne indebærer, at der ikke længere skal indhentes udtalelser fra Finansministeriet og Helbreds-nævnet i sager om nedsættelse af tjenesteti-den af helbredsmæssige grunde og i sager om suspension af ferie på grund af sygdom.

I sager, der giver anledning til tvivl, kan ansættelsesmyndigheden indhente en lægelig vurdering direkte fra Helbreds-nævnet mod betaling af et af Finansministeriet fastsat beløb, der for tiden udgør kr. 350,-.

3.2.

Helbredsbedømmelse under ansættelsen med forelæggelse for Helbreds-nævnet kan også ske i tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt tjeneste-

manden er helbredsmæssigt egnet til at varetage sin stilling, jf. Økonomi- og Budgetministeriets cirkulære af 5. juli 1973 om statstjenestemænds forhold i forbindelse med sygdom § 1, stk. 4

Dette cirkulære ændrer ikke på muligheden for at forelægge sådanne sager til lægelig vurdering i Helbredsnevnet.

Forelæggelsen kan ske enten for at få en lægelig udtalelse om den pågældendes egnethed, som kan anvendes som led i styrelsens personalemæssige vurdering af den pågældende tjenestemand, eller for at opnå en vurdering af, om den pågældende vil kunne afskediges og dermed pensioneres på grund af sygdom.

Hyppigt fravær begrundet i sygdom behøver ikke – uanset om fraværet er lægeligt dokumenteret – at være ensbetydende med, at den pågældendes erhvervsevne er nedsat i en sådan grad, at Finansministeriet efter forelæggelse for Helbredsnevnet kan udtale, at der er grundlag for afskedigelse med pension på grund af sygdom.

Hvis styrelsen – efter forudgående samtaler med den pågældende om fraværet og dets konsekvenser – vurderer, at tjenestemanden bør afskediges – selv om der ikke er basis for svagelighedspensionering af den pågældende – kan afskedsårsagen ikke være sygdom med deraf følgende pension. Afskedsgrunden vil i så fald typisk være "anden utilregnelig årsag", hvis den pågældendes hyppige fravær betyder manglende egnethed til udfyldelse af jobbet. Uegnethed vil være en saglig afskedsgrund.

Proceduren vil i sådanne situationer være, at styrelsen giver såvel tjenestemanden som vedkommende centralorganisation lejlighed til at udtale sig om den påtænkte afsked, jf. tjenestemandslovens § 31, stk. 1, og forvaltningslovens § 19.

Når tjenestemanden og centralorganisationen har haft lejlighed til at udtale sig, forelægges sagen på ny for Finansministeriet, jf. tjenestemandslovens § 31, stk. 2. Styrelsen forelægger en udførlig beskrivelse af, hvori den pågældendes uegnethed til bestridelsen af jobbet består, og vedlægger eventuelle udtalelser fra tjenestemanden og centralorganisationen.

4. Ikrafttræden mv.

4.1.

Cirkulæret træder i kraft den 1. marts 1992. Punkt 2 finder anvendelse ved ansættelser, der sker med virkning fra 1. marts 1992 eller senere.

4.2.

Følgende bestemmelser ophæves:

Finansministeriets cirkulæreskrivelse af 19. august 1988 om helbredsbedømmelse ved tjenestemandsansættelse i staten, folkeskolen og folkekirken mv. (LP nr. 94/88) og

Bemærkningen i Finansministeriets cirkulære af 29. oktober 1987 om ferieregler for statens tjenestemænd (LP nr. 178/87) ad ferieaftalens § 4, stk. 3.

P.M.V.

E.B.

Lene Larsen

ORIENTERING OM PENSIONSFORBEHOLD

1. Hvad betyder pensionsforbeholdet?

For enhver, der efter 1. marts 1992 ansættes som tjenestemand i staten, folkeskolen og folkekirken eller ansættes i en stilling, hvortil er knyttet ret til en statsfinansieret tjenestemandspensionsordning, tages et pensionsforbehold på 10 år.

Forbeholdet har betydning for Dem, hvis De i de første 10 år af Deres ansættelse afskediges på grund af en sygdom, der var konstateret allerede ved Deres ansættelse, jf. dog punkt 2.

Hvis De afskediges på grund af denne lidelse inden for 10 år, vil De således kun få Deres optjente pension, dvs. enten en aktuel eller en opsat pension, og altså ikke en forhøjet pension efter tjenestemandspensionslovens § 7, (henholdsvis de tilsvarende bestemmelser i vedtægterne for de statsfinansierede tjenestemandspensionsordninger).

2. Hvordan opgøres 10-års perioden?

Ved afsked på grund af sygdom inden for 10 år afgør Finansministeriet efter indhentet udtalelse fra Helbredsnet, om sygdommen har foreligget forud for ansættelsestidspunktet. Udtalelser fra Deres egen læge, speciallægeerklæringer og sygejournaler mv. vil ligge til grund for Helbredsnetts udtalelse og dermed for Finansministeriets afgørelse.

Perioden på 10 år løber fra tjenestemandsansættelsen og opgøres i kalenderdage, uanset om ansættelsen er på fuld tid eller deltid.

Hvis De får/vælger forhøjet pensionsalder på grundlag af tidligere ansættelsesperioder eller får medregnet perioder med tjenestefrihed i pensionsalderen, jf. tjenestemandspensionslovens § 4, § 4 a og § 4 b (og tilsvarende bestemmelser i vedtægterne for statsfinansierede pensionsordninger), indgår disse perioder i de 10 år.

3. Hvad er betingelserne for forhøjet, almindelig og opsat pension?

Ret til **forhøjet pension** forudsætter, at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder (svarende til betingelserne for at opnå mellemste eller højeste social førtidspension), og at afsked sker inden det fyldte 60. år, jf. tjenestemandspensionslovens § 7. Retten kan opnås uafhængigt af ansættelsens varighed, og pensionen udgør den pension, der ville være opnået ved fortsat ansættelse indtil den pligtige afgangsalder, som for de fleste stillinger er 70 år.

Almindelig svagelighedspension forudsætter en ansættelsestid svarende til mindst 10 års fuldtidsbeskæftigelse, og pensionen beregnes i så fald på grundlag af den optjente pensionsalder på afskedstidspunktet.

Har De opnået en pensionsalder på mindst 3 år og fratræder uden at være berettiget til almindelig eller forhøjet svagelighedspension, har De ret til opsat pension. Den udbetales

- ved det fyldte 67. år
- efter det fyldte 60. år, hvis De udtræder af arbejdsmarkedet, eller
- hvis De bliver berettiget til helbredsbegrundet social pension.

Uddybende oplysninger findes i Finansministeriets Personaleadministrative Vejledning i kapitel 17 om Ansættelse og i kapitel 39 om Pensionsordninger.

Personaleadministrativ Vejledning (PAV)

Oplysninger om løn- og ansættelsesvilkår for tjenestemænd og overenskomstan-
satte i staten findes i den Personaleadministrative Vejledning. Vejledningen, der
ajourføres løbende af Administrations- og Personaledepartementet, kan bestilles
hos Statens Information, Postboks 1103, 1009 København K,
tlf. 33 37 92 28, 8.30 - 16.

APD. nr. 11/92	Udsendt fra APD 7. februar 1992	Cirkulære af
APD. j.nr. 5. kt. 1991-6160-2		PKAT
Henvendelse om dette cirkulære rettes til APD, 5. kt		
Adresse: Bredgade 43 DK-1260 København K		Telefon 33 92 33 44 Telefax 33 15 01 27

